

PREČO JE KPSS DÔLEŽITÝ PRE SAMOSPRÁVU A AKO HO VYUŽÍVAŤ V PRAXI?

Konferencia nadácie SOCIA
Bratislava, 23. január 2018
Mária Filipová – Mesto Banská Bystrica

Prečo je KPSS dôležitý pre samosprávu?/1

› ...lebo:

- ☞ vytvára systém sociálnych služieb na miestnej úrovni zodpovedajúci zisteným miestnym potrebám
- ☞ reaguje na miestne rozdielnosti
zabezpečuje, že finančné prostriedky vynakladané na sociálne služby sú využívané efektívne
- ☞ **zabezpečuje dostupnosť sociálnych služieb**

Prečo je KPSS dôležitý pre samosprávu?/2

👍 **Je výsledkom aktívneho zisťovania potrieb osôb na území danej obce/mesta a hľadania spôsobov ich uspokojovania s využitím dostupných zdrojov**

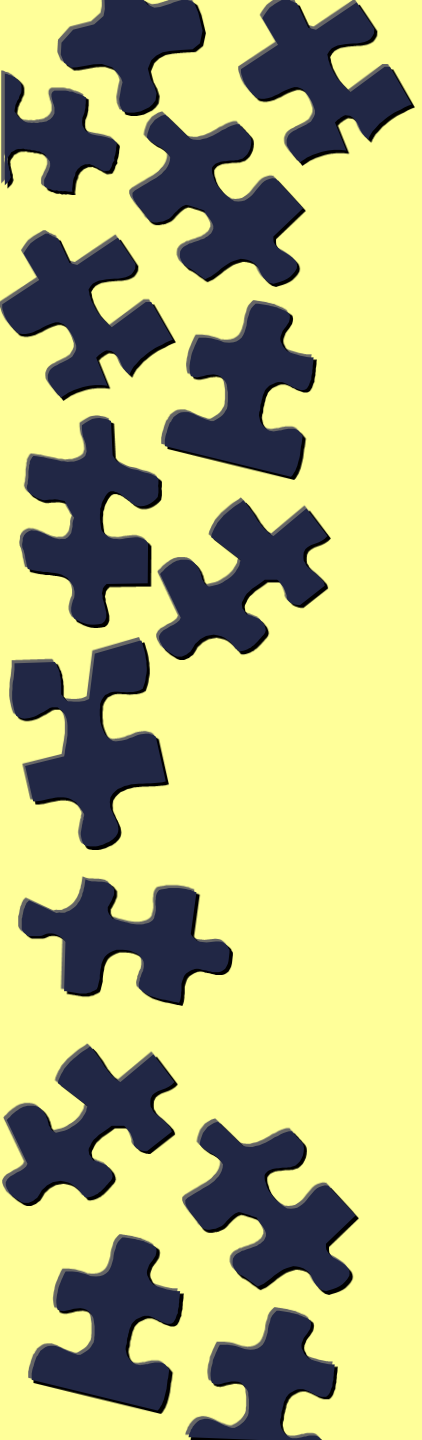

Prečo je KPSS dôležitý pre samosprávu? /3

Komunitné plánovanie sociálnych služieb sa od iných strategických plánov líši tým, že dopad pre cieľovú skupinu je zásadný. **Užívatelia** sociálnych služieb sú oveľa viac **závislí na plánovaných sociálnych službách** ako iné cieľové skupiny pri strategických plánoch.

Obec/mesto/VÚC sú **zodpovedné za dostupnosť** SS vo svojom území v súlade so zákonom o sociálnych službách.

KPSS definuje potrebnú **sieť sociálnych služieb**, ktoré majú byť v súlade so zistenými potrebami a prispieva k riešeniu nepriaznivých situácií občanov a preto by mali byť **finančne podporované**.

BRATISLAVA,
23. JANUÁR
2018

Aké kritéria musí spĺňať kvalitný KPSS?

- ☞ Legitimita procesu
- ☞ Schválený zámer tvorby KPSS
- ☞ Kvalitná analýza existujúceho stavu
- ☞ Kvalifikáciu a kompetentnosť
- ☞ Spolupráca aktérov v procese KP
- ☞ Výstup – KPSS
- ☞ Informovanosť
- ☞ Zvyšovanie kvality KPSS

Komunitné plánovanie

- › Plánovanie sociálnych služieb je základným predpokladom k zabezpečeniu **potrebnej siete sociálnych služieb** ako na úrovni obcí, tak aj na úrovni samosprávnych krajov.
- › Ak hovoríme o komunitnom plánovaní dôraz sa kladie na zapájanie užívateľov, poskytovateľov sociálnych služieb, zadávateľov a verejnosti pri zisťovaní potrieb a ich porovnanie s existujúcou ponukou a možnosťami.
- › Je dôležité v procese KPSS postupy a výsledky neustále zlepšovať a skvalitňovať.

Legitimita procesu KPSS

Proces plánovania sociálnych služieb **je v území legitímny**, ak je schválený obecným alebo mestským zastupiteľstvom.

Uznesením je deklarovaná alebo definovaná ochota, vôľa, odhodlanie **niečo pre rozvoj sociálnych služieb urobiť** a podporiť ich.

Schválením zámeru tvorby KPSS sa zahájil **otvorený a cyklický proces zisťovania potrieb a zdrojov** v oblasti poskytovania sociálnych služieb a hľadania riešení, ktoré najlepšie zodpovedajú miestnym podmienkam a potrebám obyvateľov daného územia.

Čo obsahuje zámer pre tvorbu KPSS?

**Zámer tvorby komunitného plánu
sociálnych služieb**

Poslanie a ciele procesu

**Územný dosah
(vymedzenie spolupráce)**

**Harmonogram časového
a finančného určenia procesu**

**Organizačnú štruktúru, personálne zabezpečenie
vrátane vymedzenia právomocí**

Analýza existujúceho (východiskového) stavu/1

- › **Popis aktuálnej situácie** zahrňuje údaje o súčasných sociálnych službách, analýzu existujúcich zdrojov pre zaistenie sociálnych služieb a analýzu potrieb.
- › Spracovanie **kvalitnej sociálno- demografickej analýzy** a popis sociálnej situácie v danom území je jedným zo základných kameňov procesu KPSS.
- › **SWOT analýzy** sú spracovávané participatívne so všetkými aktérmi. Výsledky SWOT analýzy bývajú jedným z faktorov pre návrh cieľov a opatrení.
- › Cenným zdrojom informácií sú už **spracované dokumenty** o súčasnej sociálnej situácii v lokalite.

Analýza existujúceho (východiskového) stavu/2

- › **Znalosť potrieb užívateľov** sociálnych služieb sa stáva základným informačným zdrojom pre vytváranie KPSS hlavne z toho dôvodu, že KPSS má vychádzať v ústrety potrebám užívateľov služieb.

Kvalifikácia a kompetentnosť

- › **Osoby** podieľajúce sa na koordinačných, metodických, konzultačných, facilitačných a analytických činnostiach v rámci procesu plánovania sociálnych služieb (odborné činnosti) majú **potrebnú kvalifikáciu, znalosti a zručnosti**.
- › Požiadavky na kvalifikáciu si realizátor KPSS stanovuje sám.
- › Je vhodné, ak v rámci organizačnej štruktúry je ustanovená funkcia **koordinátora procesu komunitného plánovania**.
- › Je vhodné tiež v rámci organizačnej štruktúry vyprofilovať aj miesto **odborného garanta procesu komunitného plánovania** a vymedziť jeho právomoci a zodpovednosť. Je dôležité, aby táto funkcia nebola obsadzovaná na základe funkcie, ale na základe odbornosti.
- › Základnými prvkami organizačnej štruktúry KPSS sú **pracovné skupiny a manažérsky (riadiaci) tím**.

Zapájanie aktérov do procesu KP

- › Do procesu KPSS sú **aktívne zapájaní všetci aktéri** (užívatelia, poskytovatelia, zadávateľ, ďalšie zainteresované skupiny a verejnosť).
- › Aktéri sú informovaní o možnostiach zapájania sa do tvorby KPSS, je **zverejnený harmonogram činností** a systém pripomienkovania dokumentov.
- › Užívatelia, poskytovatelia a zadávateľ sú zastúpení v organizačnej štruktúre a podieľajú sa na rozhodovaní.

Komunitný plán sociálnych služieb

- › Výstupom procesu komunitného plánovania sociálnych služieb je **Komunitný plán SS** pre určené obdobie (je to väčšinou strednodobý dokument na obdobie 3 – 5 rokov)
- › KPSS by mal byť v súlade so strategickými dokumentmi na miestnej, regionálnej a národnej úrovni.
- › Dôležitá je **väzba medzi KPSS a programovým rozpočtom** samosprávy

Súvislosť medzi KPSS a programovým rozpočtovaním

- ☞ **Programová štruktúra** rozpočtu by mala **zohľadňovať a integrovať zámery** a na výsledky orientované **ciele z KPSS** a tým sa zabezpečia predpoklady pre ich realizáciu.
- ☞ **Programové rozpočtovanie** (t. j. vlastne rozpočtovanie orientované na výsledky) je založené na plánovaní úloh a aktivít územnej samosprávy (obce/mesta) v nadväznosti na jej priority a zároveň na vyčlenenie zdrojov potrebných na realizáciu programov s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladaných rozpočtových prostriedkov
- ☞ **Vyhodnocovanie AP KPSS** každoročne – efekty, dopady, na uspokojovanie potrieb občanov....

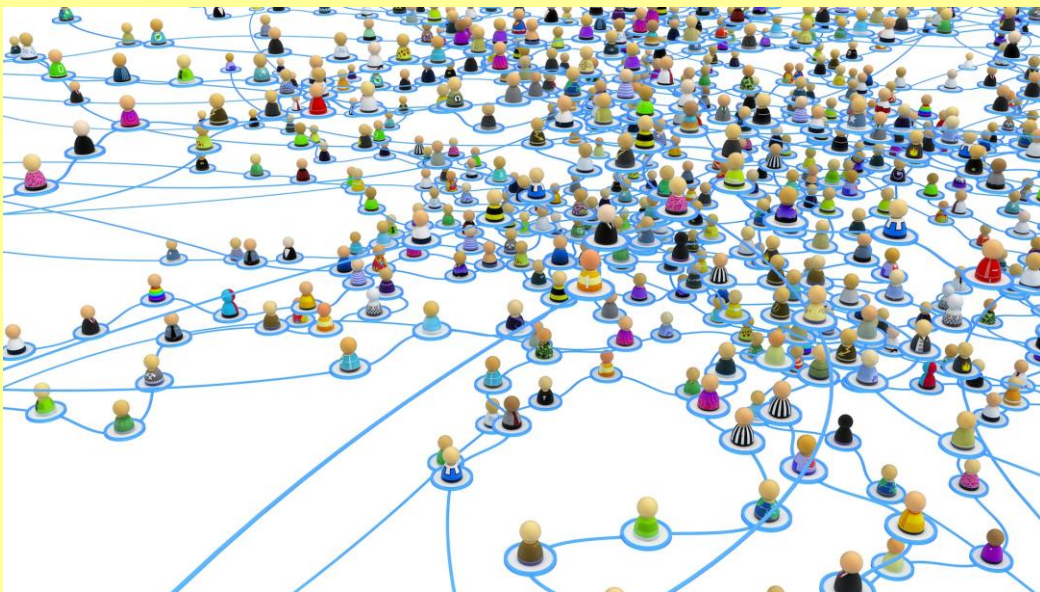
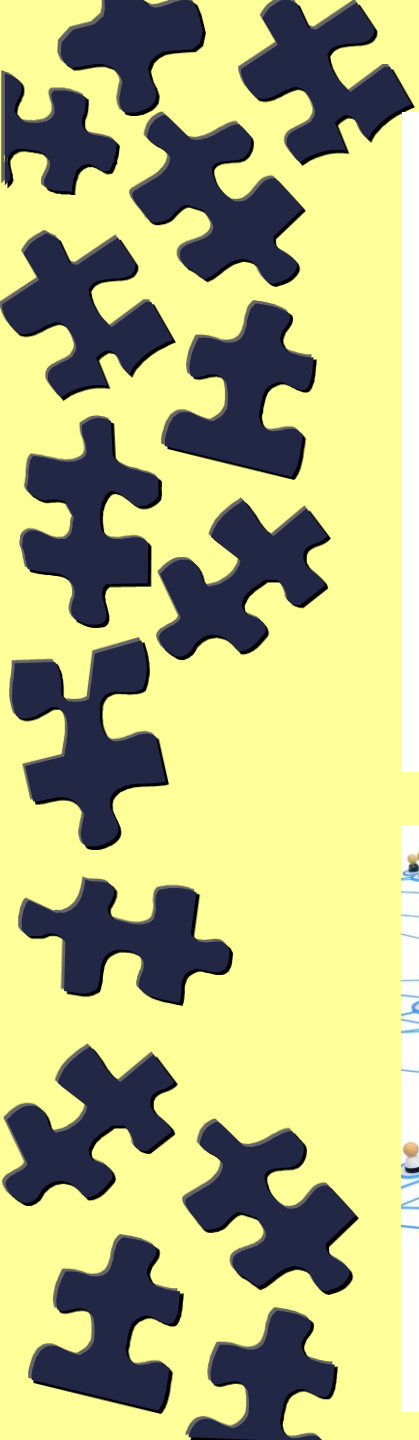
Informovanosť

- › Občanom v meste (obci) sú **priebežne dostupné informácie** týkajúce sa plánovania a poskytovania sociálnych služieb.
- › Je definovaný spôsob poskytovania informácií, formy informovania osôb so zdravotným znevýhodnením, sú definované osoby, ktoré sú zodpovedné za poskytovanie informácií, ako často a kde sú informácie dostupné, postup a spôsob vyhodnotenia zrozumiteľnosti a dostupnosti informácií.

Zvyšovanie kvality procesu

- › Proces KPSS je **priebežne monitorovaný a vyhodnocovaný**. Zistenia z monitorovaní a vyhodnocovaní sú využívané na zvyšovanie kvality procesu.
- › Je vhodné k zvyšovaniu kvality procesu využívať aj podporu tretích strán.

KPSS Z POHĽADU NOVELY ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH ÚČINNEJ OD 1.1.2018/1

- ☞ Novela zákona o sociálnych službách, ktorej účinnosť je od 1. januára 2018 sa dotýka aj vecného obsahu komunitného plánu sociálnych služieb.
- ☞ **VÚC by mal reagovať na obcami nepokrytú potrebu rozvoja a udržateľnosti poskytovania sociálnych služieb, rešpektujúc pritom princíp subsidiarity.**
- ☞ Novela zákona demonštratívne ukladá **kvantifikáciu potrebnej kapacity sociálnych služieb.**
- ☞ Vymedzuje finančné podmienky, ide o **vymedzenie finančných podmienok v rámci rozpočtu obce/mesta** vo vzťahu k verejným aj neverejným poskytovateľom sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov a foriem sociálnych služieb.

KPSS Z POHĽADU NOVELY ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH ÚČINNEJ OD 1.1.2018/2

- ☞ Obec/mesto osvedčuje verejný záujem na poskytovaní sociálnych služieb konkrétnym poskytovateľom sociálnych služieb, ktorí budú predstavovať konkrétnu **sieť poskytovateľov podporovaných z verejných prostriedkov v územnom obvode obce/mesta**
- ☞ Obec vydáva poskytovateľovi sociálnej služby – nocľaháreň, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár, na jeho žiadosť bezplatne **písomné vyjadrenie o súlade** predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu prostredníctvom MPSVaR **s komunitným plánom sociálnych služieb obce/mesta**.

KPSS – nástroj pre koncepčný prístup k riešeniu sociálnych práv/potrieb občanov

PRÍLEŽITOSŤ

- › Koncepčne pristupovať k plánovaniu a poskytovaní sociálnych služieb v danom území
- › Na základe kvalitných KPSS plánovať kapacity (finančné, priestorové, personálne) na realizáciu cieľov z KPSS
- › Zaviesť vzdelávacie programy so zameraním na rozvoj sociálnych služieb v území (s využitím aj EŠF) alebo dotácií poskytovaných MPSVaR

OHROZENIA

- › Nedostatočná príprava na vykonateľnosť ustanovení zákona (problémy so spracúvaním KPSS najmä malé obce - kvalita/kapacity...)
- › Neochota/nedôvera ??? občanov na participácii a tvorbe verejných politík, ku ktorým aj KPSS patrí
- › Nekvalifikované spracovanie analýz potrebnosti SS v území
- › Obce/mestá – absentujúca samostatná pracovná pozícia pre garantovanie a koordináciu KPSS

Ako postupovať pri stanovovaní kritérií?

› Pri stanovovaní kritérií pre posudzovanie súladu poskytovaných sociálnych služieb s komunitným plánom sociálnych služieb je potrebné podotknúť, že sa jedná o samosprávnú (originálnu) pôsobnosť obce/mesta. Pri stanovovaní kritérií musia byť rešpektované všeobecné princípy verejného obstarávania. Ide o **nasledovné princípy**:

- ☞ **Princíp rovnakého zaobchádzania**
- ☞ **Princíp nediskriminácie**
- ☞ **Princíp transparentnosti**
- ☞ **Princíp proporcionality**
- ☞ **Princíp hospodárnosti a efektívnosti**

Hodnotiace kritéria

- ☞ **Potrebnosť sociálnej služby** - mala by byť deklarovaná v KPSS a v akčných plánoch na aktuálny rok
- ☞ **Dostupnosť sociálnej služby** - dostupnosť by mala byť ako časová aj miestna
- ☞ **Efektívnosť sociálnej služby** - *vyťaženosť sociálnej služby*
- ☞ **Nákladovosť sociálnej služby** - *primerané náklady , zaistenie viaczdrojového financovania*

Ďakujem za pozornosť

☛ Zoznam použitých zdrojov:

- ☛ Miroslav Pilát: Komunitní plánování sociálních služeb v současné teorii a praxi, Vydavatelstvo Portál Praha, 2015, ISBN 978-80-262-0932-4
- ☛ Kritéria kvality plánování sociálních služeb, ESF, MPSV ČR, 2007
- ☛ Novela zákona o sociálních službách

☛ maria.filipova@banskabystrica.sk

☛ filipova.maja@gmail.com

☛ +421905406462